

ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Ψηφιακή τεκμηρίωση ποσοτικών δεδομένων και ερευνητικές υποδομές. Η περίπτωση της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ: Απόστολος Λιναρδής, Ερευνητής Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ)

ΣΤΟΧΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Το μάθημα έχει στόχο να εισάγει τους καταρτιζόμενους σε βασικές πρακτικές που χρησιμοποιούνται για την τεκμηρίωση των μικροδεδομένων εμπειρικών ποσοτικών ερευνών με τη βοήθεια ερευνητικών υποδομών καθώς και στον σχεδιασμό και στην χρήση εργαλείων τεκμηρίωσης. Οι ερευνητικές υποδομές των κοινωνικών επιστημών αποτελούν ένα νέο ερευνητικό πεδίο το οποίο ασχολείται με την ανάπτυξη προτύπων μεταδεδομένων, μοντέλων μεταδεδομένων και ολοκληρωμένων συστημάτων για την τεκμηρίωση των ψηφιακών τεκμηρίων και κατόπιν τη διάχυση αυτών με στόχο την αποτελεσματική αναζήτηση τους από τους δευτερογενείς χρήστες. Αποτελεί διεπιστημονικό πεδίο όπου αξιοποιούνται έννοιες, μεθοδολογίες και τεχνολογίες της εμπειρικής κοινωνικής έρευνας, της πληροφορικής τεχνολογίας και της στατιστικής με στόχο την παραγωγή ιδιαίτερου ψηφιακού περιεχομένου.

Στο μάθημα αναφερόμαστε στις υποδομές που χρησιμοποιεί μία διαχρονική και διεθνική έρευνα μεγάλου βεληνεκούς και σημασίας: η Ευρωπαϊκή Κοινωνική Έρευνα (European Social Survey – ESS).

ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Κατανόηση των πρακτικών τεκμηρίωσης και των εργαλείων που προτείνονται στο πλαίσιο του μαθήματος, θα δώσει στον καταρτιζόμενο σημαντικά εφόδια για τη συσσώρευση, τεκμηρίωση, διάχυση και αποτελεσματική αναζήτηση ποσοτικών δεδομένων και θα συμβάλλει στην εξοικειώσή του με την τεκμηρίωση της εμπειρικής ποσοτικής έρευνας, που αποτελεί ένα νέο διεπιστημονικό πεδίο και αποτελεί μεθοδολογική παρέμβαση στον τρόπο οργάνωσης της εμπειρικής ποσοτικής έρευνας. Επίσης, ο καταρτιζόμενος θα είναι σε θέση να αναζητά, ανακτά και διεξάγει στατιστικές αναλύσεις των δεδομένων της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας.

ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ: Το μάθημα απευθύνεται στους ερευνητές που επιθυμούν να ασχοληθούν με την τεκμηρίωση ποσοτικών δεδομένων ή

εμπλέκονται σ' αυτή στα πλαίσια ερευνητικών προγραμμάτων καθώς και στους ερευνητές που θέλουν να αποκτήσουν εξοικείωση με τα δεδομένα και τα συστήματα που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Κοινωνική Έρευνα. Στελέχη της διοίκησης του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα θα βρουν λύσεις για την οργάνωση, τη συσσώρευση, την τεκμηρίωση, την διάχυση και την αποτελεσματική αναζήτηση των ποσοτικών ερευνών που διαθέτουν.

Επισημαίνεται ότι στο υλικό του μαθήματος έχει μεταφερθεί η εμπειρία του συγγραφέα από την μακρόχρονη ενασχόλησή του με την τεκμηρίωση εμπειρικών ποσοτικών ερευνών στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, αλλά και από τη συμμετοχή του σε Ευρωπαϊκά προγράμματα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α: Εισαγωγή στην ψηφιακή τεκμηρίωση

Στο κεφάλαιο αυτό τονίζεται η σημασία της ψηφιακής τεκμηρίωσης ποσοτικών ερευνών και δίνονται εισαγωγικές έννοιες όπως: τα μεταδεδομένα, τα πρότυπα και τα μοντέλα μεταδεδομένων, τα Αρχεία Δεδομένων (Data Archives), το διφασικό μεθοδολογικό υπόδειγμα και η δευτερογενής χρήση δεδομένων. Επίσης θα διερευνηθούν πρότυπα και μοντέλα μεταδεδομένων για ποσοτικά δεδομένα και για ψηφιακά τεκμήρια προκειμένου αυτά να αποτελέσουν τη βάση καλύτερης κατανόησης των επόμενων κεφαλαίων.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ DATA DOCUMENTATION INITIATIVE 2 (DDI 2)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β: Η χρήση της XML

Το δεύτερο κεφάλαιο του μαθήματος αναφέρεται στις βασικές αρχές της XML και στοχεύει στην κατανόηση της δομής ενός XML εγγράφου καθώς και στην εξοικείωση με έννοιες όπως: στοιχεία (elements), χαρακτηριστικά (attributes), ετικέτες, DTD's, XSD's.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. Το πρότυπο τεκμηρίωσης DDI2

Το κεφάλαιο αυτό εξετάζει αναλυτικά το πρότυπο τεκμηρίωσης DDI2, το οποίο βασίζεται στη γλώσσα XML.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ – Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ (EUROPEAN SOCIAL SURVEY – ESS)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ: Μεθοδολογικά ζητήματα διαχρονικών και διεθνικών ερευνών

Η τρίτη ενότητα του μαθήματος αναφέρεται πρωτίστως σε μεθοδολογικά ζητήματα των διαχρονικών και διεθνικών ερευνών. Δίνεται έμφαση στο πρόβλημα της ομοιογενοποίησης δεδομένων, ιδιαίτερα στην περίπτωση που αυτά προέρχονται από πολλές χώρες. Η μεθοδολογική αυτή προσέγγιση υιοθετείται, ώστε να καταστεί κατανοητή η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε σε μία διαχρονική και διεθνική έρευνα μεγάλου βεληνεκούς και σημασίας: την Ευρωπαϊκή Κοινωνική Έρευνα (European Social Survey – ESS).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε: Η Ευρωπαϊκή Κοινωνική Έρευνα (ESS)

Περιλαμβάνει μία εισαγωγή στην Ευρωπαϊκή Κοινωνική Έρευνα όπου και εστιάζουμε ειδικότερα σε μεθοδολογικά ζητήματα αυτής.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4: ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ NESSTAR

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ. Το σύστημα Nesstar

Το συγκεκριμένο κεφάλαιο περιλαμβάνει μία περιγραφή των συστημάτων Nesstar Publisher, Nesstar Server καθώς και του CESSDA Portal.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ. Αναζήτηση στοιχείων της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας μέσω του Nesstar Server

Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει τις τεχνικές αναζήτησης δεδομένων μέσω του Nesstar Server καθώς και παραδείγματα αναζήτησης δεδομένων της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας μέσω του εν λόγω εργαλείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η. Ανάλυση στοιχείων της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας μέσω του Nesstar Server

Τέλος, παρουσιάζονται οι στατιστικές διαδικασίες που υποστηρίζει ο Nesstar Server και δίνονται παραδείγματα ανάλυσης των δεδομένων της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας.